

Βρείτε παρακάτω μια ποικιλία από δραστηριότητες, για να ανακαλύψετε ευχάριστα και δημιουργικά τον αρχαιολογικό χώρο της Ολύνθου!
Τα Νούμερα (No) αντιστοιχούν στην Προτεινόμενη Διαδρομή.

Στάση Νο 1: Δημόσια κρήνη	Δραστηριότητα: Σχεδίαση - Σκετς
<p>Καλώς ορίσατε στην αρχαία Όλυνθο! Εδώ θα έχετε την ευκαιρία να δείτε από κοντά μια από τις καλύτερα σωζόμενες και μελετημένες πόλεις των κλασικών χρόνων!</p> <p>Βρίσκεστε κοντά στο κέντρο της πόλης, στην αγορά. Εδώ βρισκόταν και μία δημόσια κρήνη από την οποία οι Ολύνθιοι προμηθεύονταν φρέσκο νερό. Τα αρχαιολογικά κατάλοιπα που ήρθαν στο φως βοήθησαν τους αρχαιολόγους να καταλάβουν το πώς έμοιαζε αυτή η κρήνη στην αρχαιότητα.</p> <p>Το νερό ερχόταν από τα βουνά του Πολύγυρου μέσα από πήλινους σωλήνες. Μάλιστα οι σωλήνες αυτοί, μέσα στην πόλη, ήταν υπόγειοι και βρέθηκαν κάτω από τη λεγόμενη Λεωφόρο Α. Μπορείτε να δείτε μια φωτογραφία από την ανασκαφή αυτού του υπόγειου χώρου στη φωτογραφία.</p>	<p>Φανταστείτε ότι ζείτε στην αρχαία Όλυνθο και σαν καλοί μάστορες που είστε σας ζητούν να φτιάξετε μία κρήνη για τις ανάγκες της πόλης. Πώς θα έμοιαζε; Με τι θα τη διακοσμούσατε; Τι χρώματα θα χρησιμοποιούσατε;</p> <p>Σχεδιάστε και ζωγραφίστε στο παρακάτω πλαίσιο τις ιδέες σας. Στην συνέχεια, παρουσιάστε τες στην ομάδα.</p> <p>Αφού ολοκληρώσετε την κρήνη, σκεφτείτε και δραματοποιήστε μια σκηνή που θα διαδραματιζόταν εκεί. Άλλωστε η επίσκεψη στην κρήνη, για να προμηθευτεί η οικογένεια το απαραίτητο νερό για τις διάφορες δουλειές, ήταν μια καθημερινή υπόθεση. Μάλιστα ήταν μια δουλειά που αναλάμβαναν κυρίως τα κορίτσια και ήταν μια ευκαιρία γι' αυτά να βγουν εκτός σπιτιού.</p>

η δική μου κρήνη

Στάση Νο 2: Βουλευτήριο	Δραστηριότητα: ΣΚΕΤΣ
<p>Δίπλα στην κρήνη ο χώρος που βρέθηκε έχει αναγνωριστεί πιθανόν ως το βουλευτήριο της Ολύνθου.</p> <p>Τα βουλευτήρια δεν έλειπαν από τις αρχαίες ελληνικές πόλεις των κλασικών χρόνων. Ήταν συνυφασμένα με το δημοκρατικό πολίτευμα.</p> <p>Εδώ συνεδρίαζαν οι βουλευτές της αρχαίας Ολύνθου για τα διάφορα ζητήματα της πόλης. Εδώ επίσης θα λειτουργούσαν γραφεία και χώροι αποθήκευσης αρχείων. Το μόνο που έχει σωθεί από το κτίριο είναι οι βάσεις στο κέντρο από μια σειρά από κίονες.</p> <p>Το κτίριο χρονολογείται στον 5ο αι. π.Χ., όταν η Ολυνθος γνώρισε μεγάλη ακμή ως έδρα της Χαλκιδικής Ομοσπονδίας, της συμμαχίας δηλαδή των πόλεων της Χαλκιδικής.</p> <p>Στην εποχή της μεγάλης ακμής της πόλης ο πληθυσμός της έφτασε ίσως τους 10.000 κατοίκους.</p>	<p>Φανταστείτε ότι είστε βουλευτές και συνεδριάζετε. Ένα απρόσμενο γεγονός έχει ταραξει εσάς και τους υπόλοιπους κατοίκους της Ολύνθου! Ο Φίλιππος Β', ο Μακεδόνας Βασιλιάς ετοιμάζεται να σας επιτεθεί. Η σύμμαχός σας, η Αθήνα, σας έστειλε στρατεύματα όμως δεν είναι αρκετά. Η Βουλή συνεδριάζει για να βρει μία λύση!</p> <p>Δημιουργήστε ένα σκετσάκι και σκεφτείτε τι θα μπορούσατε να συζητήσετε, για να λύσετε το πρόβλημα που έχει προκύψει. Αναθέστε τους ρόλους των βουλευτών με βάση τα παρακάτω συναισθήματα.</p> <p>Ψηφίστε την καλύτερη ερμηνεία. Ποιος απέδωσε με μεγαλύτερη πειστικότητα το συναίσθημα που του έτυχε; Ποιος είχε τα πειστικότερα επιχειρήματα;</p>

Φόβος

Ψυχραιμία

Χαρά

Αδιαφορία

Μίσος

Ανυπομονησία

Στάση Νο 3: Οικία με καταστήματα (AIV9)

Δραστηριότητα: Παρατήρηση - Σκετς

Μετά την επίσκεψη σε δημόσιους χώρους, ας γνωρίσουμε τα ιδιωτικά σπίτια όπου ζούσαν οι Ολύνθιοι.

Ένα τυπικό ολυνθιακό σπίτι είχε τετράγωνη κάτοψη. Διέθετε 8 έως 13 δωμάτια, οργανωμένα γύρω από μια λιθόστρωτη αυλή. Το συνολικό του εμβαδόν έφτανε περίπου τα 300 τ.μ., ενώ μερικά σπίτια διέθεταν και δεύτερο όροφο.

Για να ξεχωρίζουν τα διάφορα σπίτια οι αρχαιολόγοι τους έχουν δώσει κωδικοποιημένα ονόματα. Ένα από αυτά λέγεται κατοικία AIV9.

Αυτή η κατοικία **AIV9** πέρα από την τυπική διάταξη, διέθετε και 3 καταστήματα στη μια της όψη. Τα καταστήματα αυτά δεν επικοινωνούσαν με το σπίτι και είχαν από μία πόρτα και ένα παράθυρο το καθένα.

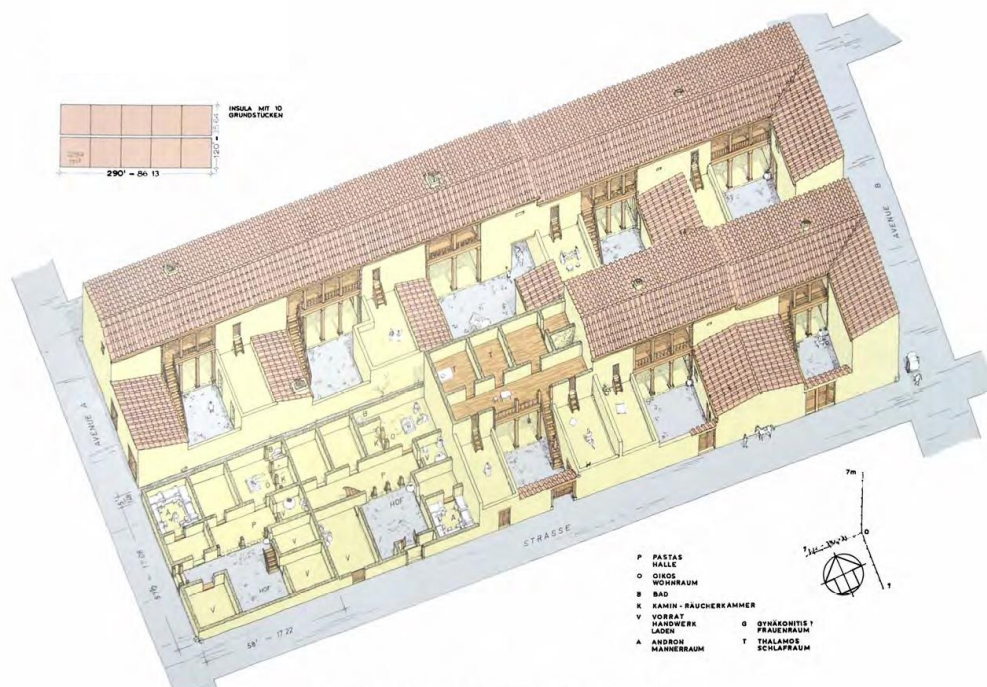
Δείτε παρακάτω την αναπαράσταση ενός οικοδομικού τετραγώνου.

Εντοπίστε την κατοικία AIV9. Βρείτε τη λιθόστρωτη αυλή στο κέντρο της.

Μετρήστε πόσα δωμάτια διαθέτει η οικία. Προσπαθήστε να βρείτε τα καταστήματα που βρίσκονταν μπροστά από το σπίτι. Προσοχή! Τα καταστήματα δεν είχαν καμία επικοινωνία με την οικία και κοιτούσαν προς τον κεντρικό δρόμο.

Φανταστείτε πως έχετε στην κατοχή σας ένα από τα καταστήματα αυτά. Τι εμπορεύματα θα πουλούσατε; Εμπνευστείτε από το τοπίο γύρω σας και από το ίδιο το όνομα της Ολύνθου που σήμαινε «αγριοσυκιά».

Δημιουργήστε ένα σκετσάκι. Κάποιος θα υποδυθεί τον καταστηματάρχη, ένας τον υπάλληλο και οι υπόλοιποι τους πελάτες. Προσπαθήστε να πείσετε τους πελάτες να αγοράσουν τα καλύτερα προϊόντα της Ολύνθου, τα δικά σας!

<h2>Στάση Νο 4: Οικίες με λουτρό</h2>	<h2>Δραστηριότητα: Παρατήρηση – Μουσική</h2>
---------------------------------------	--

Τα σπίτια των Ολυνθίων διέθεταν, εκτός από τα δωμάτια της διαμονής, χώρους αποθήκευσης, οπτάνιο (κουζίνα) και λουτρό!

Στα δωμάτια του λουτρού βρέθηκαν ίχνη αποχετευτικού συστήματος και πήλινοι λουτήρες (μπανιέρες). Σε αυτές τις κατασκευές οι κάτοικοι της Ολύνθου έπαιρναν το μπάνιο τους! Το δωμάτιο του λουτρού ονομάζεται αλλιώς και βαλανείο.

Στο πλαίσιο της σύγχρονης αποκατάστασης έχουν τοποθετηθεί πήλινοι λουτήρες, αντίγραφα αυτών της αρχαιότητας που βρέθηκαν στις ανασκαφές!

Δείτε παρακάτω έναν τέτοιο λουτήρα!

Περιπλανηθείτε στον αρχαιολογικό χώρο και αναζητήστε τους πήλινους λουτήρες σαν αυτούς της φωτογραφίας.

Χωριστείτε σε ομάδες και **μετρήστε** τους. Πόσους καταφέρατε να βρείτε; __
 Προσοχή: σχεδόν κάθε τυπική ολυνθιακή κατοικία διέθετε λουτρό.

Σκεφτείτε σε ομάδες ένα δικό σας ποίημα που θα μπορούσαν να τραγουδούν στο μπάνιο οι αρχαίοι Ολύνθιοι! Βρείτε λέξεις που να κάνουν ομοιοκαταληξία με τη λέξη «λουτήρα» και συμπληρώστε παρακάτω το ποιηματάκι! Μελοποιήστε το και παρουσιάστε το στους υπόλοιπους της παρέας σας!

Στης Ολύνθου τον λουτήρα...

Στάση Νο 5: Οικίες με ψηφιδωτό

Δραστηριότητα: Παρατήρηση – Σκετς – Ομοιότητες & διαφορές

Φτάσατε σε μια ακόμα Ολυνθιακή κατοικία, με το συμβατικό όνομα **AV13**. Είναι πανομοιότυπη με όσες έχετε δει ως τώρα, με μια κεντρική αυλή και χώρους να την περιτριγυρίζουν.

Ανάμεσα στους χώρους αυτούς ξεχωρίζει ο λεγόμενος ανδρώνας, εκεί που ήταν δηλαδή η αίθουσα των συγκεντρώσεων των ανδρών του σπιτιού, των λεγόμενων συμποσίων. Το δωμάτιο αυτό είναι διακοσμημένο με ψηφιδωτό δάπεδο, που αποτελείται από πολύχρωμα βότσαλα. Τα βότσαλα αυτά προέρχονται από τον κοντινό ποταμό Ολύνθιο, που λεγόταν Σάνδανος στην αρχαιότητα!

Τα ψηφιδωτά της Ολύνθου, είναι τα παλαιότερα που έχουν διασωθεί στον ελλαδικό χώρο! Χρησίμευαν τόσο για διακόσμηση όσο και για πρακτικούς λόγους καθώς στεγανοποιούσαν το δάπεδο, ώστε να μπορεί να πλυθεί με άπλετο νερό.

Δείτε παρακάτω πιθανές αναπαραστάσεις από ανδρώνες της Ολύνθου. Πατώντας πάνω τους θα δείτε κι άλλες αναπαραστάσεις.

Εντοπίστε τον ανδρώνα του σπιτιού και **παρατηρήστε** το ψηφιδωτό δάπεδο. Απεικονίζει στο κέντρο τον Βελλερεφόντη πάνω σε φτερωτό άλογο, τον Πήγασο να σκοτώνει ένα τέρας, τη Χίμαιρα. Γύρω υπάρχουν διάφορα φυτικά θέματα. Ποια χρώματα αναγνωρίζετε; Γύρω από το ψηφιδωτό δάπεδο ήταν τοποθετημένα ανάκλιτρα σε υπερυψωμένο δάπεδο. **Βρείτε** ομοιότητες και διαφορές με άλλα ψηφιδωτά που θα βρείτε σε σπίτια στον αρχαιολογικό χώρο.

Φανταστείτε ότι είστε ένας Ολύνθιος συμποσιαστής και βρίσκεστε ξαπλωμένος σε ένα ανάκλιτρο του ανδρώνα. Πίνετε κρασί στο ποτήρι σας (στην κύλικα) και συζητάτε τα θέματα της επικαιρότητας. Ποιο θα μπορούσε να είναι το περιεχόμενο της συζήτησής σας;

Δραματοποιήστε ένα σύντομο σκετσάκι. Προσοχή: θυμηθείτε τα δεινά και τις καταστροφές που έχει υποστεί η Όλυθος καθώς και την δύναμή της ως έδρα του κοινού των Χαλκιδέων.

Στάση Νο 6: Τείχος

Δραστηριότητα:
Παρατήρηση -
Μέτρηση

Μία τόσο σημαντική πόλη όπως η Όλυνθος ήταν αναγκαίο να περιβάλλεται από τείχος, για να προστατεύεται από εχθρούς!

Το τείχος ήταν χτισμένο από πλίνθους (τούβλα) που πατούσαν πάνω σε βάση από πέτρες. Διέθετε πύργους που το έκαναν πιο ισχυρό αλλά και πύλες που επέτρεπαν την είσοδο στην πόλη.

Στα δυτικά της πόλης όπου βρίσκεστε, η απότομη πλαγιά του λόφου προστάτευε την πόλη. Μάλιστα οι εξωτερικοί δυτικοί τοίχοι των σπιτιών που ήταν ενωμένοι λειτουργούσαν ως τείχος.

Από τις μάχες που έγιναν με τα στρατεύματα του Φιλίππου Β' έχουν βρεθεί στην αρχαία πόλη αιχμές βελών και βλήματα σφενδόνας, με επιγραφές μάλιστα με το όνομα ΦΙΛΙΠΠΟΥ. Μόνο τα στρατεύματα που διέταζε προσωπικά ο βασιλιάς έφεραν το όνομά του στα όπλα.

Στο οικοδομικό τετράγωνο **A** ο εξωτερικός τοίχος των σπιτιών αποτελεί ουσιαστικά το τείχος της πόλης. **Εντοπίστε** την πλευρά αυτή του τοίχου.

Μετρήστε το πάχος του εξωτερικού τοίχου χρησιμοποιώντας τις παλάμες σας. Για την μέτρηση επισκεφτείτε τις οικίες **A12** και **A13**, όπου βρίσκεται το καλύτερα διατηρημένο τμήμα του τοίχου που λειτουργούσε ως τείχος.

Οι αιχμές βελών με επιγραφή ΦΙΛΙΠΠΟΥ βρέθηκαν σε αυτήν την πλευρά της πόλης. Αυτό δείχνει ότι τα προσωπικά στρατεύματα του Φιλίππου επιτέθηκαν από δω διασχίζοντας τη γέφυρα του ποταμού.

Εντοπίστε τον χώρο όπου κυλά ως σήμερα ο ποταμός Ολύνθιος ή Σάνδανος της αρχαιότητας. Μην ξεχάσετε να θαυμάσετε τη θέα προς τη θάλασσα, από εκεί που θα περίμεναν οι Ολύνθιοι να έρθουν τα πλοία των Αθηναίων, για να σωθούν...

Συνεχίστε την περιήγησή σας ελεύθερα στην υπόλοιπη πόλη.

ΜΗ ΧΑΣΕΤΕ την έκθεση στην είσοδο του αρχαιολογικού χώρου και το Αρχαιολογικό Μουσείο στον Πολύγυρο!

Πρόελευση εικόνων: Σελ.1, Το υπόγειο τούνελ με τον αγωγό ύδρευσης (Robinson, D.M. 1946. Excavations at Olynthus XII: Domestic and public architecture, Baltimore, πίν.96/2) / Σελ.3, Αναπαράσταση οικοδομικού τετραγώνου (Hoerpfner, W. & Schwandner, E.-L. 1994. Haus und Stadt im klassischen Griechenland, Deutscher Kunstverlag, Μόναχο, πίν.32) / Σελ.4, Αντίγραφο πήλινου λουτήρα στην οικία AV4 (Πρωτομάλη, Σ. & Αθανασίου, Φ. 1997. Αρχαία Όλυνθος: η αρχαιολογική έρευνα και οι εργασίες αποκατάστασης και ανάδειξης του χώρου, [Αρχαιολογία και Τέχνες](http://www.learningsites.com/Olynthus/Olynthus_home.php), 63, 73-78) / Σελ.5, Αναπαραστάσεις ανδρών των (Houses at Olynthus, http://www.learningsites.com/Olynthus/Olynthus_home.php) / Σελ.6, Αιχμή βέλους με επιγραφή ΦΙΛΙΠΠΟΥ (Όλυνθος. Ιστορία και πολεοδομική οργάνωση της πρωτεύουσας των Χαλκιδίων, βιβλίο του δασκάλου, Πρόγραμμα ΜΕΛΙΝΑ ΥΠΠΟ, σελ.10)

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η εργασία αυτή υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Υπολογιστικές Επιστήμες και Τεχνολογίες Δεδομένων, Περιεχομένου και Αλληλεπίδρασης» (MIS 5002437) που εντάσσεται στη Δράση «Ενίσχυση των Υποδομών Έρευνας και Καινοτομίας» και χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης).